



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri  
duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus  
rece[n]s illustrati**

**Alvarus <Pelagius>**

**Lugduni, 1517**

Trigesimusprim[us] ar. de delictis alio mag[...]  
ro[rum] seculariu[m] in dignitatib[us] co[n]stituto[rum] vt p[rin]cipu[m]/  
marchionu[m]/ ducum/ comitum/ [et] baronum [et] similium.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-29953**

ab excommunicato. et de p.ocr. c. si non obrenta absolutio  
 ne que pot fieri p epm: quia non referuat pape. in demē.  
 et de sen. ex. nup. prius ab excommunicato: q gra sit ipo  
 iure nulla. et de rescrip. ipso iure. li. vi. Item q infamia q  
 ex inactu contracta est. iij. q. iij. consanguineorū. vj. q. i. infā  
 me. non tollit p dispensationē que fit ut remaneant in ma  
 trimonio. ar. bonū. et de pben. nō pot. §. si. li. vi. quia p illa  
 infātia necessaria dispensatio specialis. nō. ij. q. iij. §. hinc  
 colligit p Inno. de re iud. cum te. de simo. ex diligēt. Itē  
 q ples iam concepta ex tali matrimonio fiat legitima. et  
 qui si. sint le. tanta. nisi hec omnia in dispensatione exprimis  
 tur. dispensatio nō valet: quia oia impedimēta exprimēda  
 sunt. ar. eorū q legunt. et no. et de rescrip. ex pte. §. c. inter  
 ceteras. ergo sup pmissis quatuor: supplicandū est in tali  
 casu. et primo p abolitionem nisi facta fuerit a dioē. matri  
 monio separato. Trigesimo quia ducunt maxime reges  
 hispanie in domo sua publicas meretrices: et quibuldam  
 eārum stipendia dant et necessaria in aula sua et dūc pmit  
 tunt et pntiunt: et sic eorū aula p parte pshubulū est et lu  
 panar et scortū sicut tēplū hierosol. ij. Macha. vj. qd chi  
 stianis pncipibus in magna apud christicolos verecūdiā  
 cederet offensioem criminalē apud deū: cuius cōtra des  
 calogū et pceptū mechā in domo sua nutriunt detestā  
 dā. Exod. ix. Deutero. v. xxxij. q. iij. meretrices. et q. vj. non  
 mechaberis. et pncipes sunt libidinis suos familiarū ra  
 cete. et nō expesse pntiendi. lxxij. dist. error. et lxxvj.  
 facētis. et de homici. sicut dignum. §. illi quoq. etiā turpi  
 tudinis sunt patroni. ar. xxxij. q. ij. c. et de iureiū. que ad  
 modū. §. illud autē. ibi: patronus est turpitudinis. et. §. ibi:  
 neq. hōlibera pberur ei facultas peccandi ppter impuni  
 tatem pcc. et. ff. ad. l. iul. de adul. l. ij. §. ff. de fur. q. fas. §. f.  
 et crimen lenociniū qd committunt questuaria mācipia in do  
 mo tenēdo: licet ipe suū qstū recipiat maledictū: q nō est  
 dicit q p pccio coipose qstū facere. ff. de ritu nup. palā. §.  
 lenociniū. et no. xxxij. q. i. in l. crimē. sub. §. q. si i adulterio.  
 in glos. non tñ. Trigesimo primo: q a meretricib⁹ regni  
 sui mercedem et pccū recipiūt cōtra illud Non offeres  
 mercedē pshubulū. Deut. xxij. no. et de deci. et transmissa.  
 c. iij. q. v. in summa. et illi in mīditie coipatores sunt cū  
 illis eorū spolia percipiendo. legif. et no. et de fur. q. cum  
 fure. et de rapinis. c. ij. §. f. Trigesimo secūdo: q recipiūt  
 pccū ab alearioribus ludī. pcpue reges hispanie. qd vos  
 cas taulagū: et vendūt quolibet anno p certo pccio. vñ p  
 cipit pccū de ludo p legem pshubulū. ff. de ale. l. i. et in p  
 hemio. §. constitutiōnis. ff. veteris. §. illud tane. et grauitē  
 peccant et ad restituētiōē talis pccij et lucri tenent: quia cō  
 tra legem mercant. vt in l. greca alearum vsus. C. c. et no.  
 xxx. di. c. et et de vi. et hō. de clerici. ij. et de exce. p. inter  
 dilectos. et fouent illud iniquū et causam dāni dant et pec  
 carū deo dānum dedisse vident. ff. ad. l. cor. de sic. l. incl. les  
 gatur et no. et de homici. de cetero. de iniur. et dā. da. c. vlt.  
 Trigesimo tertio: q aliq eorū cū suis reginis et filiis car  
 nes comedūt in qdragesima et alijs ieiunijs sine necessi  
 tate vel fira: et cū cōsilijs suorū carnaliū et adularorū mes  
 dicorū: q cū eis dispensant de consilio diaboli contra iura  
 de con. dist. v. quadragesima. et di. iij. deniq. et de obser.  
 scū. cōsiliū. §. si. De materia regū et eorū cōditionibus  
 plene tractauim. i. pte istius opis in multis locis. maxime  
 in ar. lviij. §. quib⁹ ergo. et ex virtutibus qd debēt habere:  
 poteris augmētare eorū peccata que habēt p ditis virtu  
 tibus. ar. xxx. q. i. cum renuntiat. Trigesimo quarto: offens  
 dum p malū exemplū pte ceteris: quia quū sint reges dis  
 cū se et alios iuste regendo. xij. dist. cleror. d. sacerdos.  
 ibi: sicut rex a regendo. xij. q. i. duo. nec se nec alios regūt:  
 sed exemplum mortis prebent subditis suis: vt est exp. et  
 sum. q. i. q. iij. precipue. et. c. ita coiporis. vnde versus.  
 Rex superes: si te superes pcepto: honozis.  
 Degeneres si degeneres a laude prioris. Immo nec rex  
 malus dicendus est. ij. q. i. scelus. Trigesimo quinto ven  
 dunt officia iudicatura/ tabellionatus/ et alia que libes

re debent dari cōtra. l. et canones. C. ad. l. iul. repe. l. sanc  
 mus. que est canonizata. §. q. vñ. sancimus. ff. ad. l. iul. de  
 ambi. l. i. et. §. q. i. nullus itaq. et. q. vñ. sicut is. et sunt occasio  
 talibus alios in precio aggrauandi et concutiendis suis  
 ordinatis salarijs non cōtēris contra pte. l. sancimus. ff.  
 de cōtusi. l. i. et. ij. et in l. canonizata. §. q. i. concussio. et  
 xxiij. q. i. paratus. in si. vbi no. quid sit concutere. in glos. cō  
 cutere. et. c. in veritate. in si. et in glos. sed qualiter. et no. in  
 §. sequē. et vlt. et in additione. q. paratio: erit emptor: ven  
 dere quod emit. §. q. i. quibusdam. Trigesimo sexto pec  
 cant in duellis que approbant cōtra. l. et cas. vt no. §. et  
 peditis. et. v. in ar. xxiij. Trigesimo septimo pecunias ec  
 clesie que extrahuntur de regnis suis in auro vel argen  
 to suo fisco applicant dicentes q super hoc legem vel p  
 ceptum fecerūt. qd est cōtra iura ciuilia et canonica. talem  
 em legē nō possunt facere in pecunia ecclesie. vnde. l. cur  
 enim nō facimus discrimē inter res diuinas et humanas.  
 C. de sago. e. l. sancimus. ij. xxiij. q. viij. §. quis. l. sancim⁹.  
 et. l. vñ. et. §. ibi. artērationis molestiam non sustinere.  
 libere enim sunt res donate ecclesijs a lucratiuorum inscri  
 ptionibus: vt pte. l. sancimus. in autē. de eccle. ritu. §. ad b  
 colla. viij. C. de sacro. ecclē. de cetero. C. de epis. et deri.  
 omnia pūuilegia. C. de sacro. ecclē. l. placet. canonizata.  
 xij. q. i. l. placet. ibi: nulla sollicitudo trāslatiōnū signetur.  
 et ibi glos. et tales sacri legi sunt. vt ibi. et. xij. q. i. nulli. et hō  
 micide. vt. e. causa. et. q. c. f. et lex particularis/ vel consuetu  
 do in contrariū: quia est contra ecclesie libertatē. et de cōs  
 sue. cum venerabilis. et. dist. quasi per totum. et. dist. bene  
 quidem. et de re. ec. non al. c. si. qd optime facit. et non pol  
 sunt res ecclesie confiscari. vj. q. i. in canonib⁹. C. vñ. et  
 dum nihilo minus in omnibus articulis in quibus impe  
 ratores offendunt. §. p. orino. §. exaratus. et imperatores  
 in his omnibus pūuilegijs in quibus reges offendunt et.



Et inde dicendū est

de peccatis pncipum et aliorum p  
 eminētiū. Quia autem sunt pncipes/ du  
 ces/ marchiones/ comites/ ualualsores/  
 capitanei/ et alie dignitates seculares. vñ  
 de in libro feudorum. quis dicatur et. et qd legif. et no. et  
 de elec. fundamenta. §. vt ergo. in glos. Joan. an. que incipit  
 p: In libro feudorum. Pncipatus autem est fit per se  
 quedam superior dignitas post imperatores et reges: sicut  
 colligitur ex ordine verborū pte. §. vt ergo. De quib⁹  
 pncipibus qui sunt precipue in alemānia: et adhuc ro  
 me legitur et de elec. venerabilē. §. verū et nunquid. §. obs  
 tectioni. et. §. qd autē. §. in super. et de iureiū. Romani. in  
 clemē. Zargum tamen nomen est cōprehendens impera  
 tores et reges: vt pte. c. Romani. in p. in. et. vj. q. vj. sane.  
 in si. et. xij. q. ij. de rebus. sic accipit etiam: venit enim pncip  
 ceptus huius mudi et. Joan. xiiij. et. §. Joan. iij. de peni. dist.  
 ij. si enim. ideo mīstrum de ipis et ducibus et pceribus et  
 baronibus et marchionibus et comitib⁹ simul tractemus  
 tangendo eorū scelera et defectus. Peccant autē hi In qd  
 primo in taleis et ex actionibus indebitis subditorū. cū. domini  
 q. v. nō sane. vide qd legif. et no. vñ. q. ij. seruitiū. §. q. i. nul et supio  
 lus. ij. et de cēn. peruenit. Secūdo: quia faciunt constitū res of  
 fiones seu potius destitutiōnes suas contra ecclesiastica fēdāt  
 libertatem. et de re. ecclē. non al. cum laicis. ppter qd tam  
 ipsi q scriptores et seruatores sunt excommunicati ipso iure:  
 et feudis que tenēt ab ecclesijs sunt pūuandī. ter. c. graue  
 dicit pūuati. §. vide glos. ibi et doct. et de sen. ex. nouerit. et  
 c. graue. et possunt feuda alijs potentiorib⁹ concedi: qui  
 ipsa petant et p: ecclesia recognoscat. et de feud. c. ij.  
 Tertio: qd est quasi cōmune omnibus pncipibus mū  
 di: q volunt habere capellas suas et capellanos sine au  
 thōritate episcopali et volūt q capellani sui habeāt curā  
 animarū suarū yro: iū filiorum et familie. et q oblationes  
 eis factas: vbi cū q etiam missas audiant: suas faciant et

Diverfa  
 rū scā  
 rū prā  
 tū noia.

indurserunt. qd furi communis non conuenit. xvij. q. i. §. ecce. s. r. si. et. c. cunctis. r. q. vij. nullus omnino. vbi de hoc. et de de-  
 reri. ad abolendum. §. si. de of. archidia. cu satis. vbi de hoc. ni  
 si forsitan sup his sunt a se. ap. p. iullegiari specialiter. sicut  
 apparet in duce burgundie. cui? capella multis p. iullegis  
 est inuinita. et de p. iul. cum capella. Et si scias qd alicui  
 clerico in aliqua dignitate constituto ne videat p. iullegiu  
 personale. et de of. del. qm abbas. talia p. petuo comitran-  
 tur. abs laicis no debet se de talibus intrmittere. nec ha-  
 bere pot potestatem comitrendi curā anime sue. vel vros  
 ris. vel familie cui vult. xvij. dist. bene quidem. xvij. q. vij. c.  
 s. r. c. cum ergo in noua. et. c. sequē. vsq. ad. §. vt ergo. Nec  
 em licet laicis ecclesias regere. nec oblationes accipere.  
 p. q. s. q. sacerdores. r. ij. c. seq. et vide ibi dici qd tales sunt  
 excommunicati ipso iure. nec mirum. quia nec etiā sacra va-  
 sa vel vestimenta ab insacris hominib? tangi debēt. de  
 cō. dist. s. in sancta. et. c. vestimenta. Generaliter etiā p. iul-  
 bitum est omnibus laicis qd de spūalibus se n. p. latenus  
 intrmittat. de elec. massana. de arbi. cōrigit. de d. d. de  
 cernimus. de p. scrip. causam. de deci. qm. c. p. iullegis.  
 nec videt excusare episcopi auctoritas in hac pte vt ibi. r.  
 lxxij. di. iudicati. Quarto: qd liberos homines subij-  
 cū? seruituti. r. eis graues erant. xij. q. v. no sane. quū  
 tamen nullus liber seruus debeat fieri: nisi qm vendit se  
 ad pcedum participandam. xij. q. ij. relatu. Sed sicut di-  
 cit Salomon: breue regnum no parat subditis. quia in la-  
 ta gente gloria pūcipis: r. in diminutione p. iullegis contritio  
 pūcipis denotaf. Prouer. xij. et adde qd scripsi. s. in p. iul-  
 ma. qe in ar. lxxij. d. vj. conditio. s. q. lxxij. §. 3. rē in p. iullegis  
 et. r. Item dauid. Quinto: inlicitis suis superioribus  
 inobedientes erant. r. plerūq; qd pauperes sunt: ipsos  
 contēnunt. vnde peccatum idololatrie incurrunt. s. Reg.  
 xv. xxiij. dist. §. verū. xxiij. q. s. quid culpatur. vbi de hoc. et.  
 q. v. cū miles. vide qd legit r. no. et de rēpo. o. ad aures.  
 Sexto: qd p. iullegis remiserat v. iullegis a se resicūt. r. alias  
 intrmittunt. credētes sibi nescio ex qua corruptela p. iullegis  
 tudinis hoc licere. et de diuio. porro. et de sponfa. c. s. vide  
 qd no. et de adulte. c. si. xxiij. q. ij. quos det. et de transac.  
 c. si. Septimo: qd adulterio nati sepe succedūt. et sic  
 iure suo pūat heredes legitimos qui deberēt succedere.  
 nec saluari poterunt nisi dispēset eis eis per suū superio-  
 rem. et qui si. sint le. p. venerabilem. r. no. s. eodem. §. ex  
 pedit. in fi. §. possunt imperatores. in additione. x. ar.  
 nisi restituat. et de peni. r. re. officij. de v. suris. cum tu. has  
 bef. s. §. primo post imperato: iū pus. §. xvij. Octauo:  
 qd no seruati iustitiam pauperi maxime no habēt qd of-  
 ferat. x. q. ij. pauper. quem etiam frequenter suspendunt  
 p. modico. et ideo qm sine iustitia occidunt: s. qui no tū  
 mer iustū iudicem: no credit eum beneuolum vel pacificū  
 inuenire. xxiij. q. v. regū. Nonno: quia epōs r. alios cleris  
 cos non honoat: sicut debēt. et de ma. r. obe. solite. sed eis  
 iura sua subtrahūt: r. plerūq; subijciunt seruituti: de quo  
 tenent in tremēdo iudicio reddere rationem: quia hoc fa-  
 ciunt contra iura. dist. s. ius publicū. x. q. s. prima. de iure  
 in. puenit. s. r. c. nimis de iure. r. c. se. Decimo: qd de faci-  
 li et p. nihilo faciunt guerras: quas et si magna esset cau-  
 sa: sub auctoritate p. iullegis facere non deberent. legit r. no.  
 xxiij. q. ij. in summa. r. c. s. r. dixi. §. s. primo. §. est aut iustū.  
 et in additione ibi. r. in summa. Dist. de tre. r. pace. §. qd  
 fit iustū bellū. et p. Inno. de re. spo. olin. §. c. B. Sex-  
 sunt cause quare pagano est inter homines. Prima: quia  
 no puniunt maleficia. Eccl. viij. Quia non profert cito  
 corra malos sententia: absq; ylo timore filij hominū ppe-  
 trant mala. Secūda: abundantia rēpo: alium. Gen. xij. s. fra-  
 tra est rixa inter pastores gregū Abraam et Lotij. Jaco.  
 v. Unde bella et lites rē. Tertia: qd non occupamur in pu-  
 gna contra demones. Meo non pugnamus vt homines.  
 Ephe. v. Non est nobis colluctatio aduersus carnē r. san-  
 guinem rē. Quarta: quia non consideramus dāna gueri-  
 re: in qua iniusta p. iullegis animā corpus et res. Quinta:

quia no consideramus qd dubius est euentus litis. ad hoc  
 duo. ij. Reg. x. Sexta: qd non consideramus et seruamus  
 pcepta dei. Baruch. iij. vbi dicitur: Si inuia dei rē. Et aut par-  
 trā quilla libertas. a pacto dara. posterius vero accipiunt  
 par sedus initum p. iullegis f. i. ad. ad. h. c. xxiij. q. ij. illi.  
 Guerra ē aspera: par dulcis. xxiij. q. s. noli. Et decimo:  
 qd non soluit decimas: vt. s. in ar. xxiij. §. post imperato:  
 d. ij. de regib? dicitur est. Et duodecimo: qd si qd vasa  
 suo: uel hominū quādo qd offēdat in aliquo: ipsam mul-  
 ta lata sententia expēdat: iuris ordine no seruato: et dū  
 cunt sibi ius: vel ipsi met sententiam ferunt sicut placent  
 postea erequūtur: cōtra iura. Cane quis in causa sua indi-  
 cet. vel ius sibi dicat. in rubro. r. in nigro. C. de his qd ad ex-  
 cessas cōsu. damnamus. C. de iudic. nullus. ff. quoz lega.  
 l. §. legit et no. xxiij. q. iij. inter querelas. xvij. q. vj. c. r. et  
 ideo tenentur ad restitutionem: quia nihil interest vtrum  
 hoc fiat nulla lata sententia: vel vitiose lata. ff. qui satis  
 da. co. quotiens. ff. de acō. tu. l. nulla differentia. Et re-  
 decimo: in iustitia differēda. Nā r. si qui de talib? inueni-  
 tur qui nullatenus forsitan vellent iniustū ferre senten-  
 tiam: tot tamen dies assignant: r. tot assignant partes la-  
 boribus et expēsis: qd aut cogunt iuri suo renuntiare: vel  
 ipsum videri: vel als cōponere sup ipso sicut als legit et  
 de rescrip. nonnulli. Ideo qd tenentur ad restitutionem totius  
 interesse: r. als puniri debent. ar. et de rescrip. c. si. r. c.  
 ceterū in fi. r. c. de iudic. sanctum. r. l. p. p. r. d. §. illo p.  
 cul dubio. Et decimo quarto: em peccant in cōsuetudine.  
 Est autem cōcurrere aliqua petere vltra debitum ratione  
 officij alicuius. Dicit autem cōcurrere qui p. oppressionem  
 er. et minas extorquet pecuniā. ff. de cōsul. l. r. ij. et no. xxiij.  
 q. s. paratus. in vlt. glo. fm. Lanon. Nonnulli: puniunt pena  
 quadruplici. et etiā fm. l. no. xxiij. q. s. militare in glo. s. et  
 rapinis in raleis spolijs et homicidijs. sup quo vide et de  
 rap. c. de iure i. sicut. r. c. ij. xxiij. q. vj. vt videm. peccat  
 et in omnibus alijs in quibus imperatores et reges pec-  
 cant: que. s. scripta sunt in §. duobus pcedentibus.

Arriualus. xxxij.



Expeditis superioribus

bus dignitatis secularibus ad status p. iullegis  
 uarorū seculariū descendamus. A p. iullegis  
 cant autē milites maxime in gallicia in qua  
 pur cōmuniter de rapina viuūt. Primo: seculares simpli-  
 cis milicie quia non sunt contenti suis stipendijs: sed con-  
 curunt homines contra sententiam Joā. bap. dicens eis  
 Zu. c. ij. Neminem cōtrariis: neq; calūniam faciatis ello  
 re p. iullegis stipendijs vris. xxiij. q. s. parat. ad fi. r. c. militare.  
 in fi. et. lxxv. di. uo satis. in fi. C. Secōdo: peccat r. p. iullegis  
 sepe p. iullegis: r. dūm cui ex forma fidelitatis seruire tenent. ff.  
 de iust. r. iur. vt i. ff. de reli. et sump. su. minime. xxiij. q. ij. qd  
 culpaf. et. c. summa milicie. xxiij. q. v. de forma. Tercio: qd  
 fauent in illicitis manifestis als secus. xxiij. q. s. quod cas  
 pak. dñs: et seruiūt in iniustis bellis: qn potius deberent  
 recognoscere imperato: celestē. §. q. ij. Julian. et. c. qui  
 resistit. et dist. vij. q. cōtra. Sic fecerūt illi christiani nulli  
 tes thebeorū dicentes Maximiano precipiunt eis cōtra  
 christianos seruire. Milites sunt inquit imperato: r. iullegis  
 sed tamē serui quidem libere cōstitemur dei: tibi iustitiam  
 debemus: illi innocentiam. a te stipendiū laboris accipis  
 mus: ab illo vite exo: dium sumpsumus. sequi in hoc impe-  
 rato: rem nequa qd possimus. vt aucto: em deum negem?  
 si non compellimur vt offendamus: tibi vt fecimus hactē-  
 nus parebim? sin autē illi parebimus potius qd tibi. dote  
 re nostre aduersus impios pugnare: ac inimicos sancti la-  
 niare: pios et cōciues nesciunt. pugnauimus semp p. iullegis  
 tia. p. pietate. pro innocentium salute. pro fide. hęc fuerūt  
 nobis hactenus p. iullegis periculo: qd ergo pacto cōserue-  
 mus tibi: si hęc deo nostro non exhibemus? Parauimus  
 p. iullegis in sacramēta diuina: iurauimus deinde in sacramē-  
 ta regia. nihil nobis de secundis credis esse necessē: si p. iullegis

Par qd re no fit iter mo: talco.

Par qd

Eccl. viij. Quia non profert cito corra malos sententia: absq; ylo timore filij hominū ppe- trant mala.

Dist. de tre. r. pace. §. qd fit iustū bellū.